

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. tammikuuta 2024
(OR. en)

5815/24

ANTIDISCRIM 10
COCON 4
COHOM 8
COPEN 23
DROIPEN 6
EDUC 17
FREMP 35
JAI 114
MIGR 29
SOC 46

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	24. tammikuuta 2024
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2024) 38 final
Asia:	Ehdotus – NEUVOSTON PÄÄTÖS naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen osapuolten komiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta komitean työjärjestyksen muuttamiseen rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden, turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2024) 38 final.

Liite: COM(2024) 38 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 24.1.2024
COM(2024) 38 final

2024/0014 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen osapuolten komiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta komitean työjärjestyksen muuttamiseen rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden, turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen, jäljempänä 'Istanbulin yleissopimus' tai 'yleissopimus', osapuolten komiteassa unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta, kun on tarkoitus hyväksyä muutoksia osapuolten komitean työjärjestykseen¹ komitean kokoonpanon (2 artikla) ja äänestysääntöjen (20, 21 ja 25 artikla) osalta. Työjärjestyksen muuttaminen on tarpeen Euroopan unionin liittyttyä Istanbulin yleissopimukseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Istanbulin yleissopimus

Istanbulin yleissopimuksen tavoitteena on vahvistaa kattavat ja yhdenmukaistetut säännöt naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi Euroopassa ja sen ulkopuolella. Yleissopimus tuli voimaan 1. elokuuta 2014.

EU allekirjoitti yleissopimuksen kesäkuussa 2017 ja saattoi liittymismenettelyn päätökseen tallettamalla kaksi hyväksymiskirjaa 28. kesäkuuta 2023. Tämän johdosta yleissopimus tuli EU:n osalta voimaan 1. lokakuuta 2023. EU on liittynyt yleissopimukseen unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta, eli sellaisten asioiden osalta, jotka liittyvät unionin toimielimiin ja julkishallintoon² sekä rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön, turvapaikanhakuun ja palauttamiskieltoon³. Unionin toimivallan käyttö rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön, turvapaikanhakuun ja palauttamiskieltoon liittyvissä asioissa ei sido Irlantia eikä Tanskaa.⁴ Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet yleissopimuksen, mutta 10. tammikuuta 2024 mennessä vain 22 jäsenvaltiota on ratifioinut sen ja saanut näin äänioikeuden osapuolten komiteassa.⁵ Yleissopimuksessa on tällä hetkellä 39 osapuolta, EU mukaan lukien.

¹ Asiakirja IC-CP(2015)2, hyväksytty 4. toukokuuta 2015.

² Neuvoston päätös (EU) 2023/1075, annettu 1 päivänä kesäkuuta 2023, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta unionin toimielinten ja julkishallinnon osalta, EUVL L 143 I, 2.6.2023, s. 1–3.

³ Neuvoston päätös (EU) 2023/1076, annettu 1 päivänä kesäkuuta 2023, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden, turvapaikanhaun ja palauttamiskielton osalta, EUVL L 143 I, 2.6.2023, s. 4–6.

⁴ Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyjen pöytäkirjojen N:o 21 ja N:o 22 mukaisesti.

⁵ Ratifiointitilanne 10.1.2024: AT (2013); BE (2016); CY (2017); DE (2017); DK (2014); IE (2019); EL (2018); ES (2014); EE (2017); FI (2015); FR (2014); HR (2018); IT (2013); LU (2018); MT (2014); NL (2015); PL (2015); PT (2013); RO (2016); SI (2015); SV (2014); LV (2023).

2.2. Yleissopimuksen osapuolten komitea

Osapuolten komitea⁶ on Istanbulin yleissopimuksen valvontamekanismin poliittinen elin, joka koostuu yleissopimuksen osapuolten edustajista. Osapuolten komitean tehtävät luetellaan sen työjärjestyksen 1 artiklassa. Yleissopimuksen 67 artiklan 2 kohdan mukaan osapuolten komitea valitsee naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan asiantuntijaryhmän, jäljempänä 'Grevio', jäsenet. Yleissopimuksen 68 artiklan 12 kohdan mukaan osapuolten komitea voi Grevion kertomusten ja päätelmien perusteella antaa osapuolille osoitettuja suosituksia yleissopimuksen täytäntöönpanosta. Se myös valvoo näiden suositusten täytäntöönpanoa sen jälkeen, kun kolmen vuoden täytäntöönpanoaika on päättynyt.⁷ Lisäksi osapuolten komitea tarkastelee Grevion sille yleissopimuksen 68 artiklan 15 kohdan mukaisesti toimittamia erityistutkintatoimien tuloksia. Osapuolten komitea valitsee myös puheenjohtajistonsa jäsenet – puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Osapuolten komitean työjärjestys on laadittu vastaamaan osapuolten osallistumista siten, että kullakin osapuolella on yksi ääni. Äänestämistä koskevassa työjärjestyksen 20 artiklassa määrätään, että kullakin komitean jäsenellä on yksi ääni ja että komitean päätösvaltaisuuden edellytyksenä on annettujen äänten kahden kolmasosan enemmistö. Työjärjestyksen muuttamista koskee sama päätösvaltaisuusedellytys (25 artikla). Työjärjestyksen 21 artiklassa määrätään Grevion jäsenten valintaa koskevista säännöistä.

EU:n liittyminen yleissopimukseen edellyttää tiettyjä mukautuksia näihin artikloihin, koska unionin käyttäessä äänioikeuttaan toimivaltaansa kuuluvissa asioissa sen äänimäärä vastaa niiden jäsenvaltioiden äänimäärää, joita unionin toimivallan käyttö sitoo, ja tämä määrä vaihtelee äänestyksen kohteen mukaan.

2.3. Osapuolten komitean työjärjestyksen suunniteltu muutos

Osapuolten komitean sihteeristö jakoi 28. elokuuta 2023 tiedotusasiakirjan ja ehdotukset työjärjestyksen muutoksiksi. Näiden muutosten tarkoituksena on ottaa huomioon vaikutukset, joita EU:n liittymisestä Istanbulin yleissopimukseen aiheutuu osapuolten komitean toiminnalle, ja erityisesti sen vaikutukset äänestämistä koskeviin määräyksiin. Osapuolten komitean sihteeristö antoi osapuolille mahdollisuuden esittää huomautuksia. Ainoastaan Yhdistynyt kuningaskunta lähetti kirjallisia huomautuksia ja ehdotti joitakin sanamuodon muutoksia.

Osapuolten komitean sihteeristö on pyytänyt EU:ta esittämään huomautuksensa ehdotetuista muutoksista. Työjärjestyksen muutoksista keskustellaan ja ne hyväksytään mahdollisuuksien mukaan osapuolten komitean 16. kokouksessa 6. kesäkuuta 2024. Jos valtuuskunnat tarvitsevat keskusteluun enemmän aikaa, muutokset voidaan hyväksyä myös osapuolten komitean seuraavassa kokouksessa joulukuussa 2024.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Osapuolten komitean sihteeristön ehdottamat muutokset työjärjestykseen voidaan tiivistää seuraavasti:

⁶ [Committee of the Parties - Istanbul Convention Action against violence against women and domestic violence \(coe.int\)](https://www.coe.int/t/Committee_of_the_Parties_-_Istanbul_Convention_Action_against_violence_against_women_and_domestic_violence)

⁷ Ks. osapuolten komitean 13. huhtikuuta 2021 hyväksymä asiakirja *Framework for supervising the implementation of the recommendations addressed to state parties*, IC-CP/Inf(2021)2.

- Äänestämistä koskevaan yleissääntöön (20 artikla) sisältyvä päätösvaltaisuuden nykyinen edellytys, joka on kaksi kolmasosaa annetuista äänistä, säilytettäisiin, mutta sitä täydennettäisiin kahdella uudella säännöllä. Ensinnäkin osapuolten komitean sihteeristö ehdottaa ns. täydentämättömyyslauseketta (*non-additionality clause*), jonka mukaan oikeus äänestää tietystä kysymyksestä olisi toimivallan jakautumisesta riippuen joko EU:lla tai sen jäsenvaltioilla. Jos äänestäjänä on unioni, tämän äänen painoarvo vastaisi niiden EU:n jäsenvaltioiden lukumäärää, jotka ovat yleissopimuksen osapuolia. Toiseksi osapuolten komitean sihteeristö ehdottaa ”kaksinkertaista enemmistöä” koskevan vaatimuksen käyttöönottoa sen lisäksi, että päätösten hyväksymiseen tarvitaan kaksi kolmasosaa annetuista äänistä. Tämä tarkoittaa sitä, että ollakseen pätevä päätöksen pitäisi saada taakseen yksinkertainen enemmistö niistä yleissopimuksen osapuolista, jotka eivät ole EU:n jäsenvaltioita.
- Grevion jäsenten valinnan osalta säilyisi voimassa nykyinen päätösvaltaisuuden edellytyksenä oleva ”vähintään annettujen äänten enemmistö” (työjärjestyksen 21 artiklan 9 kohta). Kullakin komitean jäsenellä olisi Grevion jäseniä valittaessa yksi ääni. Täydentämättömyysperiaatetta ei sovellettaisi, mikä tarkoittaa, että unionilla olisi Grevion jäsenten valinnassa ”lisä-ääni” kunkin yleissopimuksen osapuolena olevan EU:n jäsenvaltion yksittäisen äänen lisäksi. Kun on kyse päätöksistä, joissa vaaditaan yhden tai useamman sellaisen ehdokkaan vetäytymistä, joka ei täytä Grevion jäsenyysvaatimuksia (21 artiklan 4 kohta), päätösvaltaisuuden edellytyksenä säilyisi nykyinen annettujen äänten kahden kolmasosan enemmistö, mutta sitä täydennettäisiin vaatimuksella kaksinkertaisesta enemmistöstä.
- Kun kyse on työjärjestyksen muuttamisesta (25 artikla), säilytettäisiin nykyinen päätösvaltaisuuden edellytys, joka on kaksi kolmasosaa annetuista äänistä, mutta sitä täydennettäisiin kaksinkertaisen enemmistön vaatimuksella.

Ehdotuksen mukaan EU:n olisi hyväksyttävä osapuolten komitean sihteeristön yleisnäkemykset työjärjestyksen muuttamisesta mutta tehtävä siihen joitakin mukautuksia jäljempänä kuvatulla tavalla.

Ensinnäkin ehdotetaan, että EU hyväksyy ”täydentämättömyyslausekkeen” sisällyttämisen työjärjestyksen 20 artiklan 1 kohtaan tietyin mukautuksin, jotka ovat tarpeen sen huomioon ottamiseksi, että unioni on liittynyt Istanbulin yleissopimukseen yhtäältä omien toimielintensä ja julkishallintonsa osalta ja toisaalta rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden, turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta, ottaen huomioon Tanskan ja Irlannin erityisaseman.

Näin ollen unionin olisi toimivaltaansa kuuluvissa asioissa käytettävä äänioikeuttaan siten, että äänimäärä vastaa sen niiden jäsenvaltioiden äänimäärää, jotka ovat yleissopimuksen osapuolia ja joita unionin toimivallan käyttö sitoo. Kun unioni käyttää äänioikeuttaan, yleissopimuksen osapuolina olevat jäsenvaltiot, joita sitoo unionin toimivalta äänestettävässä asiassa, eivät äänestä, kun taas jäsenvaltiot, joita unionin toimivalta ei sido, voivat äänestää erikseen. Unioni ei sitä vastoin käytä äänioikeuttaan tapauksissa, joissa kaikilla sen jäsenvaltioilla, jotka ovat yleissopimuksen osapuolia, on oikeus käyttää omaa äänioikeuttaan.

”Täydentämättömyysperiaate” vastaa vakiintunutta käytäntöä muiden sellaisten Euroopan neuvoston yleissopimusten yhteydessä, joihin EU on liittynyt⁸.

Toiseksi ehdotetaan, että EU hyväksyy ”kaksinkertaista enemmistöä” koskevan vaatimuksen sisällyttämisen työjärjestyksen 20 artiklan 3 ja 5 kohtaan osapuolten komitean sihteeristön ehdotuksen mukaisesti tietyin mukautuksin, joissa otetaan huomioon Tanskan ja Irlannin erityisasema, ja vain sellaisten tilanteiden osalta, joissa unioni osallistuu äänestykseen.

Työjärjestyksen 20 artiklaan perustuvan ”kaksinkertaisen enemmistön” vaatimuksen tarkoituksena on ottaa käyttöön kaikkien yleissopimuksen osapuolten tasapuolisempi ja oikeudenmukaisempi painotus ja tasapainottaa sitä seikkaa, että EU:lla on jo yksinkertainen äänen enemmistö osapuolten komiteassa. Sen tarkoituksena on vakuuttaa EU:n ulkopuoliset osapuolet siitä, että niiden kannoilla on osapuolten komiteassa edelleen merkitystä, vaikka EU on liittynyt yleissopimukseen, ja että EU ja sen jäsenvaltiot eivät ”voita” muita osapuolia äänestämällä yhtenä kokonaisuutena.

Kaksinkertaisen enemmistön vaatimus merkitsisi sitä, että EU:n osallistuessa äänestykseen tavanomaista päätösvaltaisuuden edellytystä (2/3 annetuista äänistä) täydennettäisiin vaatimuksella yleissopimuksen muiden osapuolten antamien äänen yksinkertaisesta enemmistöstä. Näihin muihin yleissopimuksen osapuoliin kuuluvat EU:n ulkopuoliset osapuolet ja tapauksen mukaan ne EU:n jäsenvaltiot, joita unionin toimivallan käyttö ei sido.

Jos unioni osallistuu äänestykseen äänimäärällä, joka vastaa yleissopimuksen osapuolina olevien unionin jäsenvaltioiden lukumäärää, kaksinkertaisen enemmistön vaatimus tarkoittaisi sitä, että päätöksen hyväksymiseksi pätevästi kahden kolmasosan enemmistö on saavutettava siten, että unionin äänen (joka vastaa 22 ääntä) tukena on 16:n EU:n ulkopuolisen yleissopimuksen osapuolen antamien äänen yksinkertainen enemmistö. Jos unioni osallistuu äänestykseen äänimäärällä, joka vastaa niiden unionin jäsenvaltioiden lukumäärää, jotka ovat yleissopimuksen osapuolia ja joita sitoo unionin toimivallan käyttö rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden, turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta, kahden kolmasosan enemmistö saavutetaan silloin, kun unionin äänen (joka vastaa 20 ääntä) tukena ovat 16:n EU:n ulkopuolisen yleissopimuksen osapuolen antamien äänen yksinkertainen enemmistö sekä Tanska ja Irlanti.

Kolmanneksi Grevion jäsenten valintaa koskevien määräysten osalta ehdotetaan, että unioni hyväksyy osapuolten komitean sihteeristön esittämän työjärjestyksen 21 artiklan 7 kohtaan tehtävän lisäyksen, jonka mukaan kullakin komitean jäsenellä on yksi ääni. Koska 21 artiklan yhteydessä ei sovelleta 20 artiklaa eikä näin ollen myöskään täydentämättömyysperiaatetta (21 artiklan 1 kohta), EU:lla on yksi ääni kunkin yleissopimuksen osapuolena olevan EU:n jäsenvaltion yksittäisen äänen lisäksi. Kun tarkastellaan ehdotusta, jonka mukaan työjärjestyksen 21 artiklan 4 kohtaa (päätös vaatia yhden tai useamman Grevioon pyrkivän ehdokkaan vetäytymistä), olisi täydennettävä kaksinkertaista enemmistöä koskevalla vaatimuksella, unionin olisi hyväksyttävä tämä vaatimus ottaen huomioon tällaisten päätösten poikkeuksellinen luonne. Tällöin yksinkertainen enemmistö, joka täydentää vaadittua kahden kolmasosan enemmistöä, saavutetaan muiden osapuolten edustajien kuin EU:n ja sen

⁸ Ks. eurooppalainen yleissopimus eläinten suojelemiseksi kansainvälisten kuljetusten aikana (tarkistettu) (ETS nro 193); ympäristölle vaarallisesta toiminnasta aiheutuneen vahingon siviilioikeudellista korvausvastuuta koskeva yleissopimus (ETS nro 150); eurooppalainen yleissopimus rajat ylittävistä televisiolähetyksistä (ETS nro 132) ja yleissopimus Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelusta (ETS nro 104).

jäsenvaltioiden edustajien antamien äänten perusteella, kuten myös Yhdistyneen kuningaskunnan kirjallisissa huomautuksissa ehdotetaan.

Neljänneksi on huomattava työjärjestyksen muuttamista koskevan 25 artiklan osalta, että kyseisiin päätöksiin vaaditaan annettujen äänten kahden kolmasosan enemmistö ja kullakin yleissopimuksen osapuolella on yksi ääni 20 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti. Edellä esitetyistä syistä unionin olisi hyväksyttävä osapuolten komitean sihteeristön ehdottama kaksinkertaisen enemmistön vaatimuksen lisääminen tietyn mukautuksin. Erityisesti olisi selvennettävä, että 20 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna, määrättyä täydentämättömyyden periaatetta ei sovelleta 25 artiklaan. Lisäksi yksinkertainen enemmistö, joka täydentää vaadittua kahden kolmasosan enemmistöä, on saavutettava samalla tavalla kuin 21 artiklan 4 kohdassa.

Viidenneksi ehdotetaan, että EU esittäisi, että viittaus Euroopan unioniin poistettaisiin työjärjestyksen 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa olevasta niiden edustajien luettelosta, jotka voivat osallistua osapuolten komitean kokouksiin ilman äänioikeutta tai kulukorvausta. Sääntö on vanhentunut, koska Euroopan unioni on nyt osapuolten komitean täysjäsen.

Osapuolten komitean sihteeristölle toimitettavat ehdotetut muutokset komitean työjärjestykseen esitetään tämän päätöksen liitteessä.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

Ilmaisu ’*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*’ käsittää myös sellaiset säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätävä antaa*”⁹.

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Osapuolten komitea on Istanbulin yleissopimuksella perustettu elin. Työjärjestyksen muutokset, jotka osapuolten komitean on määrä hyväksyä, muodostavat säädöksen, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla yleissopimuksen 67 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta yleissopimuksen institutionaalisia rakenteita. Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

⁹ Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

Kun suunnitellulla säädöksellä on samanaikaisesti useita tavoitteita tai kun siihen sisältyy useita osatekijöitä, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista yksikään ei ole toisiin nähden liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellisessa oikeusperustassa on poikkeuksellisesti mainittava kaikki asianmukaiset oikeusperustat.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunnitellun säädöksen päätavoitteena on muuttaa osapuolten komitean työjärjestystä, jotta voidaan ottaa huomioon unionin Istanbulin yleissopimukseen liittymisen vaikutukset komitean toimintaan. Aineellisesta oikeusperustasta todetaan, että EU on liittynyt Istanbulin yleissopimukseen unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta, eli sellaisten asioiden osalta, jotka liittyvät unionin toimielimiin ja julkishallintoon¹⁰ sekä rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön, turvapaikanhakuun ja palauttamiskieltoon¹¹. EU:n liittyminen Istanbulin yleissopimukseen jaettiin kahdeksi erilliseksi neuvoston päätökseksi, jotta voitiin ottaa huomioon Tanskan ja Irlannin erityisasema SEUT-sopimuksen V osaston osalta. Näin ollen myös päätös, jolla vahvistetaan osapuolten komiteassa unionin puolesta otettava kanta suunniteltuun säädökseen, on jaettava kahdeksi rinnakkaiseksi päätökseksi.

Tämän päätöksen oikeusperusta koskee rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyviä asioita, turvapaikanhakua ja palauttamiskieltoa. Tämä oikeusperusta sisältää määräyksiä rikosoikeuden alalla tehtävästä oikeudellisesta yhteistyöstä (SEUT-sopimuksen 82 artiklan 2 kohta ja 84 artikla) sekä turvapaikka-asioista ja palauttamiskiellosta (SEUT-sopimuksen 78 artiklan 2 kohta). Kyseiset tekijät liittyvät erottamattomasti toisiinsa ilman, että jokin niistä olisi ainoastaan liitännäinen. Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellisena oikeusperustana on 82 artiklan 2 kohta, 84 artikla ja 78 artiklan 2 kohta

¹⁰ Neuvoston päätös (EU) 2023/1075, annettu 1 päivänä kesäkuuta 2023, nauttii kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta unionin toimielinten ja julkishallinnon osalta, EUVL L 143 I, 2.6.2023, s. 1–3.

¹¹ Neuvoston päätös (EU) 2023/1076, annettu 1 päivänä kesäkuuta 2023, nauttii kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden, turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta, EUVL L 143 I, 2.6.2023, s. 4–6.

4.3. Päätelmä

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 82 artiklan 2 kohta, 84 artikla ja 78 artiklan 2 kohta yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen osapuolten komiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta komitean työjärjestyksen muuttamiseen rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden, turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan 2 kohdan, 84 artiklan ja 78 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni teki naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus', unionin toimielinten ja julkishallinnon osalta neuvoston päätöksellä (EU) 2023/1075¹² ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden, turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta neuvoston päätöksellä (EU) 2023/1076¹³, ja yleissopimus tuli unionin osalta voimaan 1 päivänä lokakuuta 2023. Tällä hetkellä yleissopimuksessa on 39 osapuolta, mukaan lukien unioni ja sen 22 jäsenvaltiota.
- (2) Osapuolten komitea on Istanbulin yleissopimuksen valvontamekanismin poliittinen elin. Osapuolten komitea on laatinut yleissopimuksen 67 artiklan 3 kohdan nojalla oman työjärjestyksensä. Työjärjestyksessä määrätään, että kullakin yleissopimuksen osapuolella on yksi ääni. Unionin liittyminen yleissopimukseen edellyttää tiettyjä mukautuksia työjärjestykseen, jotta voidaan määrittää yksityiskohtaiset säännöt, joiden mukaisesti unioni käyttää äänioikeuttaan yleissopimuksen osapuolena.

¹² Neuvoston päätös (EU) 2023/1075, annettu 1 päivänä kesäkuuta 2023, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta unionin toimielinten ja julkishallinnon osalta, EUVL L 143 I, 2.6.2023, s. 1–3.

¹³ Neuvoston päätös (EU) 2023/1076, annettu 1 päivänä kesäkuuta 2023, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden, turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta, EUVL L 143 I, 2.6.2023, s. 4–6.

- (3) Osapuolten komitean sihteeristö ehdotti elokuussa 2023 työjärjestykseen tiettyjä muutoksia, jotta voidaan ottaa huomioon unionin yleissopimukseen liittymisen vaikutus komitean toimintaan, ja se on pyytänyt osapuolia ja unionia toimittamaan ehdotuksia muutosten hyväksymiseksi vuonna 2024. Muutoksista on määrä keskustella ja ne on tarkoitus hyväksyä mahdollisuuksien mukaan osapuolten komitean 16. kokouksessa 6 päivänä kesäkuuta 2024.
- (4) On aiheellista määrittää osapuolten komiteassa unionin puolesta otettava kanta, koska työjärjestykseen tehtävät muutokset tulevat sitomaan unionia.
- (5) Osapuolten komitean sihteeristön tekemien muutosehdotusten mukaan työjärjestykseen sisältyvät komitean päätösten hyväksymiseen sovellettavat päätösvaltaisuus säännöt säilytettäisiin ennallaan, mutta niitä täydennettäisiin joillakin uusilla vaatimuksilla. Unionin olisi tuettava näitä työjärjestykseen tehtäviä muutoksia tietyn mukautuksen, joissa otetaan huomioon unionin Istanbulin yleissopimukseen liittymisen soveltamisala.
- (6) Työjärjestyksen 20 artiklaan sisältyvän äänestämistä koskevan yleissäännön osalta osapuolten komitean sihteeristö ehdottaa, että siihen sisällytetään täydentämättömyyslauseke, jonka mukaan oikeus äänestää tietystä asiasta on joko unionilla tai sen jäsenvaltioilla. Täydentämättömyyden periaate on jo sisällytetty muihin Euroopan neuvoston yleissopimuksiin, joihin unioni on liittynyt, ja se olisi hyväksyttävä myös tässä tapauksessa. Lausekkeen sanamuoto olisi kuitenkin mukautettava vastaamaan sitä seikkaa, että unioni käyttää äänioikeuttaan äänimäärällä, joka vaihtelee äänestyksen kohteen mukaan.
- (7) Työjärjestyksen 20 artiklaan sisältyvän äänestämistä koskevan yleissäännön osalta osapuolten komitean sihteeristö ehdottaa myös, että siihen sisällytetään vaatimus kaksinkertaisesta enemmistöstä, mikä tarkoittaa sitä, että päätös hyväksytään annettujen äänten kahden kolmasosan enemmistöllä vain, jos sen tukena on niiden yleissopimuksen osapuolten, jotka eivät ole unionin jäsenvaltioita, antamien äänten yksinkertainen enemmistö. Tällainen vaatimus tasapainottaisi sitä seikkaa, että unionilla on yksinkertainen äänten enemmistö osapuolten komiteassa, ja näin vastattaisiin yleissopimuksen muiden osapuolten mahdollisiin huolenaiheisiin unionin äänten painoarvosta. Unionin olisi hyväksyttävä kaksinkertaista enemmistöä koskeva vaatimus edellyttäen, että sitä sovelletaan vain silloin, kun unioni osallistuu äänestykseen, ja sen sanamuoto mukautetaan ottamaan huomioon se, että unioni käyttää äänioikeuttaan äänimäärällä, joka vaihtelee äänestyksen kohteen mukaan.
- (8) Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan asiantuntijaryhmän, jäljempänä 'Grevio', jäsenten valintaa koskevien sääntöjen osalta unionin olisi hyväksyttävä ehdotettu muutos, jonka mukaan unionilla on yksi ääni kunkin jäsenvaltion yksittäisen äänen lisäksi. Osapuolten komitean sihteeristö ehdottaa kaksinkertaista enemmistöä koskevan vaatimuksen soveltamista erityisesti päätöksiin, joissa vaaditaan yhden tai useamman sellaisen ehdokkaan vetäytymistä, joka ei täytä Grevion jäsenyysvaatimuksia. Kun otetaan huomioon tällaisten päätösten poikkeuksellinen luonne, unionin olisi hyväksyttävä kyseinen vaatimus, mikä tarkoittaa, että tällaisten päätösten edellyttämään annettujen äänten kahden kolmasosan enemmistöön olisi sisällyttävä muiden osapuolten edustajien kuin unionin ja sen jäsenvaltioiden edustajien antamien äänten yksinkertainen enemmistö.

- (9) Koska työjärjestyksen muutokset on hyväksyttävä annettujen äänten kahden kolmasosan enemmistöllä ja kullakin yleissopimuksen osapuolella on yksi ääni, unionin olisi hyväksyttävä osapuolten komitean sihteeristön ehdottama kaksinkertaista enemmistöä koskevan vaatimuksen lisääminen edellyttäen, että selvennetään, että tässä yhteydessä ei sovelleta täydentämättömyyden periaatetta.
- (10) Siltä osin kuin työjärjestyksessä luetellaan osallistujat, jotka eivät ole osapuolten komitean jäseniä, viittaus Euroopan unioniin olisi poistettava, koska se on vanhentunut.
- (11) Osapuolten komiteassa otettavan unionin kannan olisi sen vuoksi perustuttava liitteenä oleviin komitean työjärjestyksen muutosehdotuksiin.
- (12) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.
- (13) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Yleissopimuksen 67 artiklalla perustetussa osapuolten komiteassa unionin puolesta otettava kanta niiden osapuolten komitean työjärjestykseen tehtävien muutosten hyväksymiseen, joista on määrä keskustella ja jotka on määrä hyväksyä jossakin osapuolten komitean kokouksessa vuonna 2024, perustuu liitteessä esitettyihin työjärjestyksen muutoksiin.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*